

طرح شاخص مدیران خرید

اردیبهشت ۱۴۰۱

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۶۳/۲۱

شاخص صنعت – دوره چهل و چهارم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه عدد ۶۳/۲۱ به دست آمده است. شاخص بخش صنعت بر طبق انتظار به بیشترین مقدار خود طی ۲۴ ماه گذشته از خرداد ۹۹ رسیده است. در میان مؤلفه‌های اصلی شاخص بخش صنعت، همه شاخص‌ها به جز موجودی مواد اولیه خریداری شده بالای ۵۰ ثبت شده‌اند.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت ماه (۶۴/۸۸) به بیشترین مقدار ۲۴ ماهه خود رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی علاوه بر رونق سفارشات بعد از تعطیلات فروردین، بخشی از افزایش تقاضا نیز ناشی از تعجیل مشتریان در خرید قبل از بالا رفتن قیمت‌هاست.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه در اردیبهشت ماه (۴۷/۹۵) اگرچه نسبت به فروردین ماه افزایش داشته اما همچنان زیر ۵۰ بوده و اکثر صنایع با کمبود مواد اولیه به خصوص کمبود نقدینگی در تأمین مواد اولیه روبرو هستند.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه در اردیبهشت (۸۹/۹۱) برای سومین ماه پیاپی روند افزایشی داشته و طی ۱۹ ماه اخیر از آبان ۹۹ به بیشترین میزان خود رسیده است.
- ✓ شاخص قیمت فروش محصولات تولید شده در اردیبهشت ماه (۶۶/۰۴)، اگرچه افزایش قیمت محصولات یکی از مقادیر بالای خود را ثبت کرده اما شدت افزایش آن نسبت به ماه قبل کمتر است. بسیاری از صنایع برای حفظ مشتریان خود هنوز قیمت‌ها را متناسب با هزینه‌های تولید افزایش ندادند.

۵۶/۱۷

شاخص کل اقتصاد – دوره سی و دوم

- ✓ شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت ۵۶/۱۷ به بیشترین مقدار ۳۲ ماهه خود از ابتدای شروع طرح رسیده اگرچه شدت این افزایش تا حدود زیادی به دنبال کاهش شدید فعالیت کسب و کارها ناشی از تعطیلات فروردین ماه بوده است. در این ماه به غیر از موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده سایر مؤلفه‌های اصلی بالای ۵۰ ثبت شده‌اند.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در اردیبهشت ماه (۶۱/۳۷) رشد قابل توجهی داشته و بعد از کاهش شدید فروردین ماه به بیشترین میزان از ابتدای شروع طرح رسیده است. بخش صنعت بیشترین میزان رشد را در میان سایر بخش‌های اصلی داشته است.
- ✓ شاخص میزان موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۵/۳۴) با کاهش روبرو بوده است، این شاخص در هر سه بخش اقتصادی صنعت، خدمات و کشاورزی کاهش یافته البته شدت کاهش نسبت به ماه قبل کمتر است و افزایش شدید قیمت مواد اولیه در کاهش این شاخص تأثیرگذار بوده است.
- ✓ شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۲/۷۵) به بیشترین مقدار ۱۹ ماهه خود از آبان ۹۹ رسیده است، که در برخی از فعالیت‌ها با افزایش بیشتری همراه بوده است.
- ✓ شاخص قیمت محصولات تولید شده و خدمات ارائه شده (۷۰/۰۵) به شدت افزایش یافته و طی ۱۹ ماه اخیر از آبان ماه ۹۹ به بیشترین مقادیر خود رسیده است.
- ✓ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۴۳/۸۲) بعد از یک ماه افزایش مجدداً کاهش یافته است و نشان دهنده انتظارات کاهشی فعالان اقتصادی به ویژه در بخش خدمات و کشاورزی است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

براساس گزارش S&P Global، شاخص ترکیبی PMI در منطقه یورو در ماه می ۵۴/۹ برای دومین ماه متوالی کاهش یافت. شاخص PMI بخش خدمات نیز با ۵۶/۳ برای دومین ماه پیاپی کاهش یافت و شاخص بخش صنعت ۵۱/۲ برای دومین ماه افزایش یافت. رشد منطقه یورو در ماه می به لطف بخش خدمات همچنان پررونق است. با نگاهی به سراسر منطقه یورو، فرانسه قوی‌ترین رشد را به ثبت رساند و نرخ رشد آن در آوریل اندکی کاهش یافت، اما به لطف افزایش بیشتر فعالیت‌های بخش خدمات و افزایش متوسط تولید، دومین رشد قوی‌تر از ژوئن سال گذشته باقی ماند. در همین حال، رشد در آلمان از رشد فرانسه عقب‌تر بود، اما در مقایسه با آوریل کمی شتاب گرفت و نزدیک به میانگین ثبت‌شده در سال جاری بود. در عین حال، بقیه منطقه یورو به رشد اندک خود ادامه دادند، اگرچه این کمترین میزانی بود که در چهار ماه گذشته به دلیل رشد آهسته‌تر خدمات و تقریباً متوقف شدن رشد تولید صنعت مشاهده شد.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت ۵۶/۱۷ ثبت شد که به بیشترین مقدار ۳۲ ماهه خود از ابتدای شروع طرح رسیده اگرچه شدت این افزایش به دنبال کاهش شدید فعالیت کسب و کارها ناشی از تعطیلات فروردین ماه بوده است. در این ماه به غیر از موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده سایر مؤلفه‌های اصلی بالای ۵۰ ثبت شده‌اند. در اردیبهشت ماه شرکت‌های صنعتی افزایش قابل توجهی در فعالیت‌ها داشتند.

➤ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در اردیبهشت ماه (۶۱/۳۷) رشد قابل توجهی داشته و بعد از کاهش شدید فروردین ماه به بیشترین میزان از ابتدای شروع طرح رسیده است. بخش صنعت بیشترین میزان رشد را در میان سایر بخش‌های اصلی داشته است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت ماه (۵۵/۱۹) افزایش داشته است، افزایش آن بیشتر متأثر از افزایش در بخش صنعت است این در حالیست که سفارشات در بخش ساختمان با کاهش روبرو بوده و در بخش خدمات و کشاورزی نیز رشد اندکی داشته است.

➤ شاخص میزان موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۵/۳۴) با کاهش روبرو بوده است، این شاخص در هر سه بخش اقتصادی صنعت، خدمات و کشاورزی کاهش یافته شدت کاهش نسبت به ماه قبل کمتر است و افزایش شدید قیمت مواد اولیه در کاهش این شاخص تأثیر گذار بوده است.

➤ شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۲/۷۵) به بیشترین مقدار ۱۹ ماهه خود از آبان ۹۹ رسیده است، که در برخی از فعالیت‌ها با افزایش بیشتری همراه بوده است. براساس آخرین گزارش مرکز آمار از شاخص قیمت مصرف کننده، نرخ تورم نقطه‌ای در اردیبهشت ماه به عدد ۳۹/۳ رسیده است و در مقایسه با ماه قبل ۳/۷ واحد درصد افزایش یافته و نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات» با افزایش ۶ واحد درصدی به ۴۹/۴ درصد رسیده است.

➤ شاخص موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای معوق (۴۹/۶۳) نسبت به ماه قبل کاهش داشته است. به نظر می‌رسد از یک سو با افزایش میزان سفارشات مشتریان و از سوی دیگر کاهش موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده این شاخص با کاهش روبرو بوده‌اند.

➤ شاخص قیمت محصولات تولید شده و خدمات ارائه شده (۷۰/۰۵) به شدت افزایش داشته و طی ۱۹ ماه اخیر از آبان ماه ۹۹ به بیشترین مقادیر خود رسیده است. هر چند به عقیده بسیاری از فعالان اقتصادی قیمت فروش در برخی از رشته فعالیت‌ها متناسب با افزایش هزینه‌های تولید افزایش نیافته است.

➤ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۴۳/۸۲) بعد از یک ماه افزایش مجدداً کاهش یافته است و نشان دهنده انتظارات کاهش فعالیت‌های فعالان اقتصادی به ویژه در بخش خدمات و کشاورزی است. اکثر فعالان این بخش به خصوص در بخش کشاورزی که با افزایش قیمت نهاده‌ها روبرو بوده‌اند معتقدند که به دلیل عدم تناسب قیمت تولید و هزینه‌های حمل و نقل با قیمت فروش، ادامه تولید در قیمت‌های تعیین شده توسط دولت، صرفه اقتصادی ندارد. از طرفی افزایش قیمت تمام شده تولید باعث شده تا توان رقابت صادراتی را نیز نداشته باشند.

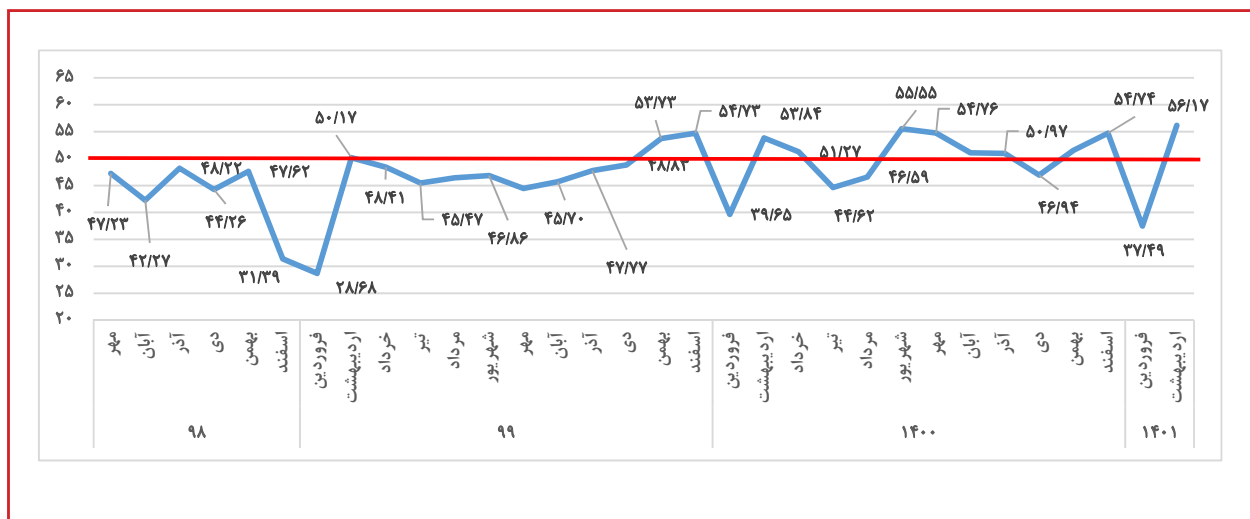
به طور کلی روند شاخص کل (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه، طبق روال اردیبهشت سال‌های قبل افزایشی بوده اگرچه در بخش خدمات و کشاورزی فعالیت‌ها با کاهش رشد روبرو بوده‌اند. افزایش شدید قیمت مواد اولیه بر روی قیمت فروش محصولات

تأثیرگذار بوده و با توجه به شاخص انتظارت پیش بینی می شود طی ماه آینده فعالیت های بخش خدمات و کشاورزی با کاهش رشد روبرو باشند. همچنین بسیاری از فعالیت ها برای حفظ تقاضای مشتریان قیمت ها را متناسب با افزایش هزینه های تمام شده بنگاه افزایش ندادند. به دلیل شرایط نابسامان قیمتی و کمبود شدید نقدینگی، بنگاه ها با مشکل تأمین مواد اولیه روبرو هستند. از طرفی فعالیت هایی که وابسته به ارز ترجیحی بودند با بالا رفتن قیمت مواد اولیه با کمبود شدید نقدینگی مورد نیاز برای تأمین مواد اولیه روبرو هستند و قادر به ادامه تولید در قیمت های دستوری نیستند.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) اردیبهشت ۱۴۰۱

شاخص	اسفند ۱۴۰۰	فروردین ۱۴۰۱	اردیبهشت ۱۴۰۱
شامخ کل اقتصاد	۵۴/۷۴	۳۷/۴۹	۵۶/۱۷
میزان فعالیت های کسب و کار	۵۸/۸۱	۲۸/۵۲	۶۱/۳۷
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۵/۴۴	۲۹/۳۴	۵۵/۱۹
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۹/۷۶	۴۸/۱۶	۵۸/۶۰
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۵۴/۷۴	۴۱/۶۴	۴۵/۳۴
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۴/۸۲	۵۰/۸۵	۵۴/۷۴
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۷۸/۴۷	۸۳/۲۶	۹۲/۷۵
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۵۰/۸۳	۵۲/۱۶	۴۹/۶۳
میزان صادرات کالا یا خدمات	۵۴/۰۲	۳۸/۶۵	۵۰/۷۰
قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده	۵۷/۹۷	۶۳/۱۳	۷۰/۰۵
مصرف حامل های انرژی	۴۸/۴۸	۳۴/۸۱	۶۲/۲۲
میزان فروش کالاها یا خدمات	۵۵/۳۷	۳۴/۲۷	۶۰/۰۸
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۳۵/۲۹	۷۲/۰۵	۴۳/۸۲

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

بر اساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه عدد ۶۳/۲۱ به دست آمده است. شاخص بخش صنعت که طبق انتظار بعد از تعطیلات فروردین ماه، در اردیبهشت افزایش داشته، به بیشترین مقدار خود طی ۲۴ ماه گذشته از خرداد ۱۳۹۹ رسیده است. در میان مؤلفه‌های اصلی شاخص بخش صنعت، همه شاخص‌ها به جز موجودی مواد اولیه خریداری شده بالای ۵۰ ثبت شده‌اند. همچنین در میان همه صنایع، شرکت‌های فعال در صنعت لاستیک و پلاستیک با کاهش شاخص و میزان تولید روبرو بودند و صنایع نساجی بیشترین میزان رشد شاخص و تولید را در میان صنایع دیگر به ثبت رسانده‌اند.

➤ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در اردیبهشت ماه (۶۹/۲۹) طی ۲۴ ماه گذشته از خرداد سال ۱۳۹۹ به بیشترین مقدار خود رسیده است که افزایش تقاضای مشتریان در رشد تولید تأثیر داشته است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت ماه (۶۴/۸۸) به بیشترین مقدار ۲۴ ماهه خود رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی علاوه بر رونق سفارشات بعد از تعطیلات فروردین، بخشی از افزایش تقاضا نیز ناشی از تعجیل مشتریان در خرید قبل از بالا رفتن قیمت‌هاست.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه در اردیبهشت ماه (۴۷/۹۵) ثبت شد که اگرچه عدد شاخص نسبت به فروردین افزایش داشته اما همچنان اکثر صنایع با کمبود مواد اولیه به خصوص کمبود نقدینگی در تأمین مواد اولیه روبرو هستند.

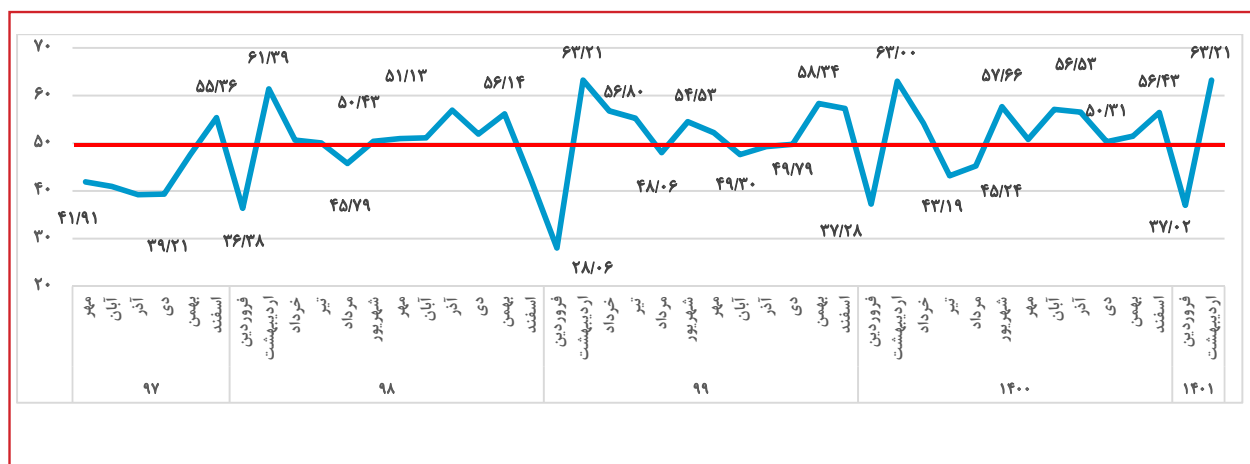
➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه در اردیبهشت (۸۹/۹۱) برای سومین ماه پیاپی روند افزایشی داشته و طی ۱۹ ماه اخیر از آبان ۱۳۹۹ به بیشترین میزان خود رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی افزایش شدید قیمت مواد اولیه به دنبال افزایش سایر نهادهای تولید از جمله دستمزد و انرژی باعث شده تا با کمبود نقدینگی روبرو باشند و هزینه تمام شده تولید بسیار بالا رود.

➤ شاخص قیمت فروش محصولات تولید شده در اردیبهشت ماه (۶۶/۰۴)، اگرچه یکی از مقادیر بالای خود را ثبت کرده اما شدت افزایش آن نسبت به ماه قبل کمتر است. بسیاری از صنایع برای حفظ مشتریان خود هنوز قیمت‌ها را متناسب با هزینه‌های تولید افزایش نداده‌اند.

➤ شاخص میزان فروش محصولات (۶۳/۰۲) در اردیبهشت ماه افزایش یافته است. این شاخص که در فروردین ماه به دلیل تعطیلات با کاهش شدید روبرو بود، با افزایش تقاضای مشتریان در اردیبهشت به شدت افزایش یافته است.

به طور کلی افزایش قیمت خرید مواد اولیه و محصولات به همراه افزایش سایر نهادهای تولید مانند دستمزد و قیمت انرژی و همچنین بالا رفتن هزینه حمل و نقل باعث شده تا هزینه تمام شده تولید همچنان مقدار زیادی داشته باشد و در نتیجه بسیاری از صنایع توان رقابت برای صادرات را با سایر کشورها نداشته باشند. پیش‌بینی می‌شود طی ماه‌های آینده افزایش شدید قیمت مواد اولیه با اندکی تأخیر بر روی قیمت فروش محصولات تأثیرگذار باشد، چرا که در بعضی از صنایع این افزایش قیمت به دلیل حفظ مشتریان تاکنون اعمال نشده است.

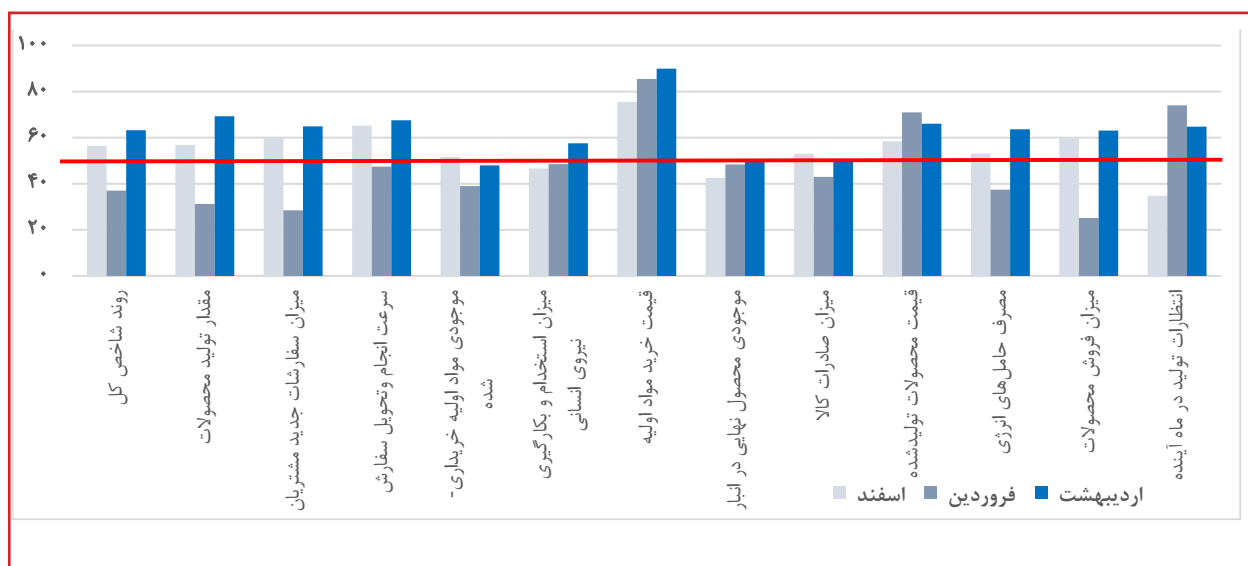
نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) اردیبهشت ۱۴۰۱

شاخص	اسفند ۱۴۰۰	فروردین ۱۴۰۱	اردیبهشت ۱۴۰۱
شاخص کل صنعت	۵۶/۴۳	۳۷/۰۲	۶۳/۲۱
مقدار تولید محصولات	۵۶/۷۹	۳۱/۲۲	۶۹/۲۹
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۹/۹۲	۲۸/۴۰	۶۴/۸۸
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۵/۱۴	۴۷/۳۹	۶۷/۴۸
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۵۱/۶۰	۳۸/۹۸	۴۷/۹۵
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۶/۶۱	۴۸/۴۴	۵۷/۵۴
قیمت خرید مواد اولیه	۷۵/۴۷	۸۵/۴۴	۸۹/۹۱
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۲/۵۱	۴۸/۳۲	۴۹/۹۲
میزان صادرات کالا	۵۳/۰۲	۴۲/۹۵	۴۹/۴۱
قیمت محصولات تولیدشده	۵۸/۳۷	۷۰/۹۷	۶۶/۰۴
مصرف حامل‌های انرژی	۵۳/۰۵	۳۷/۴۳	۶۳/۵۸
میزان فروش محصولات	۵۹/۶۹	۲۵/۱۳	۶۳/۰۲
انتظارات تولید در ماه آینده	۳۴/۸۰	۷۴/۰۱	۶۴/۷۰

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۱

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید اردیبهشت ۱۴۰۱

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شاخص گروه	۴۸/۸	۵۹/۹	۸۱/۸	۷۱/۸	۵۵/۸	۶۵/۳	۵۲/۸	۶۴/۲	۷۴/۸	۶۷/۲	۵۷/۰	۶۳/۱
مقدار تولید محصولات	۴۳/۸	۶۳/۹	۹۰/۰	۹۰/۰	۶۱/۱	۷۰/۸	۵۰/۰	۷۱/۰	۸۵/۰	۷۵/۹	۶۳/۶	۸۷/۵
میزان سفارشات جدید	۴۳/۸	۷۲/۲	۹۰/۰	۷۴/۰	۵۰/۰	۶۷/۷	۵۱/۷	۶۷/۰	۸۰/۰	۶۹/۰	۵۹/۱	۷۵/۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۶/۳	۴۴/۴	۸۵/۰	۷۸/۰	۶۶/۷	۶۵/۶	۶۵/۰	۶۴/۰	۸۰/۰	۶۹/۰	۶۸/۲	۵۰/۰
موجودی مواد اولیه	۳۷/۵	۳۸/۹	۶۵/۰	۳۸/۰	۴۴/۴	۴۶/۹	۴۳/۳	۵۷/۰	۶۵/۰	۵۱/۷	۴۰/۹	۱۲/۵
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۶۲/۵	۵۸/۳	۶۵/۰	۵۸/۰	۵۵/۶	۶۳/۵	۵۳/۳	۵۵/۰	۵۵/۰	۶۰/۳	۴۵/۵	۵۰/۰
قیمت خرید مواد اولیه	۹۳/۸	۸۸/۹	۸۵/۰	۸۸/۰	۹۴/۴	۸۷/۵	۹۵/۰	۹۱/۰	۹۰/۰	۸۱/۰	۹۵/۵	۷۵/۰
موجودی محصول (انبار)	۵۰/۰	۳۳/۳	۵۵/۰	۵۴/۰	۴۴/۴	۵۲/۱	۴۸/۳	۵۳/۰	۵۵/۰	۵۱/۷	۴۰/۹	۲۵/۰
میزان صادرات کالا	۴۳/۸	۴۴/۴	۶۵/۰	۴۸/۰	۵۵/۶	۵۳/۱	۴۰/۰	۴۹/۰	۵۰/۰	۵۵/۲	۴۵/۵	۳۷/۵
قیمت محصولات تولیدشده	۵۶/۳	۷۷/۸	۷۰/۰	۶۴/۰	۵۰/۰	۶۲/۵	۷۳/۳	۷۳/۰	۶۵/۰	۶۲/۱	۸۶/۴	۶۲/۵
مصرف حامل‌های انرژی	۴۳/۸	۵۸/۳	۸۰/۰	۶۸/۰	۶۶/۷	۶۵/۶	۵۵/۰	۶۲/۰	۸۰/۰	۶۵/۵	۶۸/۲	۲۵/۰
میزان فروش محصولات	۵۶/۳	۶۱/۱	۹۰/۰	۷۲/۰	۶۱/۱	۶۵/۶	۴۳/۳	۶۱/۰	۸۰/۰	۷۴/۱	۵۹/۱	۵۰/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۸۱/۳	۶۹/۴	۷۰/۰	۸۴/۰	۶۱/۱	۶۴/۶	۵۱/۷	۶۶/۰	۶۰/۰	۶۵/۵	۶۳/۶	۷۵/۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱:

- کمبود شدید نقدینگی در تأمین مواد اولیه به دلیل افزایش شدید قیمت خوراک دام و طیور منجر به پیامدهایی می‌شود که ممکن است طی چندین ماه آتی نشان داده شود. با آزاد شدن صادرات مواد غذایی نیز به دلیل بالا بودن هزینه تمام شده تولید، امکان رقابت وجود ندارد. (کشاورزی)
- بالا بودن قیمت مواد اولیه و ورود مواد اولیه نامرغوب در بازار کیفیت تولید را با مشکل روبرو خواهد کرد. (صنایع شیمیایی)
- بالا بودن قیمت ارز، بالا رفتن دستمزدها و افزایش قیمت مواد اولیه پتروشیمی‌ها، باعث افزایش هزینه تمام شده تولید و در نتیجه کاهش صادرات شده است. (صنایع شیمیایی، صنایع لاستیک و پلاستیک)
- کمبود مواد اولیه به دلیل افزایش قیمت دلار و عدم ارائه مواد اولیه در بازار بسیاری از تولیدکنندگان را با مشکل روبرو کرده است.
- بالا رفتن هزینه‌های گمرکی، مشکلات اداری و ناهماهنگی در ارز وارد شده بین بانک مرکزی و اداره امور مالیاتی، تولیدکنندگان را دچار مشکل کرده است. (نفت و گاز)
- واردات فلزات از روسیه به دنبال ممنوعیت صادرات روسیه به اتحادیه اروپا باعث شده تا تولیدکنندگان صنایع فلزی با مشکل فروش روبرو شوند. (صنایع فلزی)
- وزارت نیرو تعهدات خود را در قبال مطالبات تولیدکنندگان بازپرداخت نمی‌کند. (صنایع فلزی)
- صنایعی که به خودروسازی‌ها وابسته هستند با کمبود سفارش روبرو بوده‌اند. (صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع لاستیک و پلاستیک)
- بازار از لحاظ رقابت قیمت ناسالم شده و بعضی از شرکت‌ها پاینده اصول نیستند و در شرایطی که قیمت‌های تمام شده بالاتر از قیمت فروش است با کاستن از کیفیت سعی در به دست آوردن سهم بازار دارند و شرکت‌هایی که با حفظ کیفیت تولید می‌کنند در هزینه تمام شده و قیمت فروش با مشکل روبرو می‌شوند. (صنایع کانی غیر فلزی، لاستیک و پلاستیک)

- افزایش شدید قیمت تمام شده حمل و نقل باعث شده تا تقاضا در این بخش با رکود شدید و کاهش همراه باشد. (حمل و نقل و انبارداری)
 - قوانین تامین اجتماعی و حسابرسی‌ها غیرکارشناسانه و سلیقه‌ای اعمال می‌شود همچنین مقررات و ضوابط دست و پاگیری که بانک‌ها برای تولیدکنندگان می‌گذارند و قوانین گمرک فعالیت بسیاری از شرکت‌ها را مختل می‌کند. (صنایع وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع فلزی)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص PMI Purchasing Manager's Index (PMI)، که در فارسی به اختصار شامخ نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰/۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در می ۲۰۲۲

شامخ کل

شامخ صنعت

